

E L Ő T E R J E S Z T É S	
Előterjesztő:	
	Dr. Papp László polgármester
Tárgy:	
	Bírósági ülnökök megválasztása
Iktatószám:	
	SZER-77702/2023.
Ügyintéző:	
	Szabóné dr. Ungvári Andrea Dr. Clemensné dr. Veres Tünde
Feladatot jelent:	
	Dr. Papp László polgármester Lukácsné Dr. Kiss Viktória a Szervezési Osztály vezetője részére
Véleményező bizottságok:	
	Ügyrendi Bizottság
Törvényességi véleményezés ideje:	2023.04.20
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Csomós Andrea

Mellékletek:	
	Az előterjesztés melléklete A határozati javaslat 1. melléklete A határozati javaslat 2. melléklete

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország Alaptörvénye rögzíti a bírósági ülnökök igazságszolgáltatásban való részvételének alapelvét, így lehetőséget ad arra, hogy törvény által meghatározott ügyekben és módon a hivatásos bírák mellett laikus bírák is részt vegyenek az ítélezésben. Az Alaptörvény indokolása szerint a bírósági ülnökrendszer fenntartásának indoka a jogi megfontolásokon túli mérlegelési szempontok becsatornázásának biztosítása az ítélezésben.

Az igazságszolgáltatás független működésének biztosításaképp a hivatásos bírák mellett a bírósági ülnökök is függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. A bírósági ülnökök megbízatásukat az irányadó törvények rendelkezései alapján választással nyerik el.

Magyarország köztársasági elnöke a 39/2023. (III. 6.) KE határozatával a bírósági ülnökök választását 2023. március 7. napja és 2023. április 30. napja közé eső időtartamra tűzte ki. Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés) feladata, hogy ezen időintervallumon belül megválassza a Debreceni Járásbíróság és a Debreceni Törvényszék meghatározott számú ülnökét.

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének a megválasztandó ülnökök számának megállapításáról szóló 24.SZ/2023. (II. 15.) OBHE határozata alapján a 2023. évi ülnökválasztás keretében a Közgyűlésnek

- a Debreceni Járásbíróságra
 - a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 680. § (5) bekezdésének megfelelő, a fiatakorúak büntetőügyeiben eljáró 6 ülnök,
- a Debreceni Törvényszékre
 - a Be. 680. § (5) bekezdésének megfelelő, a fiatakorúak büntetőügyeiben eljáró 2 ülnök,
 - a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 510. §-a szerinti, munkaügyi perben eljáró 5 ülnök

megválasztásáról kell döntenie.

Az ülnökjelöltek listáját az előterjesztés melléklete tartalmazza. A Közgyűlés döntését megelőző jelölési folyamatról és a választási eljárás szabályairól a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) rendelkezik.

I. A jelölés folyamata

A bírósági ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek – kivéve a pártokat – jelölik.

A fiatakorúak büntetőügyeiben eljáró bíróság

- a) pedagógus ülnökeket a bíróság illetékességi területén működő alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények tantestületei,
- b) nem pedagógus ülnökeket az egyesületek - kivéve a pártokat -, a foglalkozásuk szerinti érdekképviseleti szervek, valamint őket a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja szerinti munkakörben foglalkoztató, vagy korábban foglalkoztató szervezetek jelölik.

A Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja alapján a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

A munkaügyi bíróságként eljáró bíróság ülnökeit elsősorban a munkavállalók és munkaadók érdek-képviselői szervei jelölik.

II. A jelölési eljárás előkészítése és lebonyolítása érdekében elvégzett feladatok

A bírósági ülnökök jelölésére jogosult személyek és szervezetek megfelelő tájékoztatása érdekében a 2023. évi bírósági ülnökválasztásról szóló hirdetmény, a jelöléshez és a jelölés elfogadásához szükséges valamennyi nyomtatvány, valamint a bírósági ülnökök jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztató közzétételre került a www.debrecen.hu internetes portálon.

III. Az ülnökválasztás szabályai

A járásbíróság ülnökeit a bíróság székhelye szerint illetékes helyi önkormányzat, illetve települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, a törvényszék ülnökeit a vármegyei (fővárosi), illetve megyei jogú városi képviselő-testület és a területi nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületei választják meg.

Bírósági ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem. Az ülnök nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathat. Egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké. Az ülnök megbízatása megszűnik a 70. év betöltésével.

(A bírósági ülnökjelöltek megválasztására vonatkozó szabályokat a Bjt. 215. § (1) bekezdése, 212. § (1), (3) bekezdései, 214. § (5) bekezdése, valamint 220. § (1) bekezdés d) pontja tartalmazza.)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 10. pontja értelmében a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a bíróságok ülnökeinek megválasztása. A Mötv. 50. §-a alapján a törvény által a képviselő-testület hatáskörébe utalt választáshoz minősített többség szükséges.

A Mötv. 46. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel fennállásának hiányára tekintettel, azaz a választás zárt ülésen való tárgyalására irányuló érintetti kérelem hiányában a képviselő-testület a határozati javaslatról nyilvános ülésen dönt.

IV. Az ülnöki tisztség betöltésének általános szabályai és a megbízatás időtartama

A bírósági ülnökök megbízatása 4 évre szól, így a 2019. évben lefolytatott ülnökválasztási eljárás eredményeképpen megválasztott bírósági ülnökök megbízatása 2023-ban megszűnik, azaz az új ülnökválasztástól számított 30 nap elteltével jár le.

A munkaviszonyban, kormányzati szolgálati, állami szolgálati, közszolgálati, egészségügyi szolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél és a Magyar Honvédségnél szolgálati viszonyban, vagy foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban (szövetkezetenél munkaviszony jellegű jogviszonyban stb.) álló ülnökök ülnöki működésének időtartamára a távolléti díja illeti meg.

A fentiekben meghatározott jogviszonyokban nem álló, vagy az ülnöki működése idejére munkabérben (díjazásban) nem részesülő ülnökök tiszteletdíj illeti meg. A tiszteletdíj mértéke az ülnök működésének minden napjára a bírói illetményalap egy munkanapra eső összegének a 25 százaléka.

V. A választást követően elvégzendő feladatok

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke kérésének megfelelően a megválasztott ülnökök névjegyzékét és a jelöltek elfogadó nyilatkozatait a polgármester a választást követően haladéktalanul átadja a bíróság elnökének. Az ülnökök megbízólevelét a polgármester állítja ki, a megbízólevél nyomtatványáról az Országos Bírósági Hivatal gondoskodik, és azokat a törvényszékekhez juttatja el. Az ülnökök eskütételének megszervezéséről az illetékes bíróság elnöke gondoskodik.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése

a polgármester előterjesztésére a 2011. évi CLXII. törvény 215. § (1) bekezdése alapján

1./ megválasztja bírósági ülnöknek 4 év időtartamra

a) a Debreceni Járásbíróságra az 1. mellékletben,

b) a Debreceni Törvényszékre a 2. mellékletben

megjelölt személyeket.

2./ Felkéri a Szervezési Osztály vezetőjét, hogy értesítse az érintetteket az 1. pontban foglalt döntésekről, a megbízóleveleket készítse elő, továbbá a személyes adatok kezelése céljának megszűnésére tekintettel postai szolgáltató útján juttassa vissza a Közgyűlés számára benyújtott hatósági erkölcsi bizonyítványokat a megválasztásra nem került ülnökjelöltek részére.

Határidő: azonnal

Felelős: a Szervezési Osztály vezetője

3./ Felkéri a polgármestert, hogy a megbízóleveleket írja alá, továbbá a megválasztott ülnökök névjegyzékét és elfogadó nyilatkozataikat adja át az érintett bíróságok elnökei számára.

Határidő: azonnal

Felelős: a polgármester

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges!

Debrecen, 2023. április 19.

Dr. Papp László
polgármester